

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

بسمه تعالی

شماره: ۴۶۰/۱۹۲
تاریخ: ۱۳۹۹/۴/۸
پوست: دارد

کمیته مستند سازی

دستور العمل ها و بخشنامه های اداری

واحدهای مجری:

اعضای شورای معاونان جهت استحضار

استان: مدیرکل / معاون متوسطه / رئیس اداره سنجش

شهرستان، منطقه، ناحیه، مدیر / مسئول سنجش

واحدهای آموزشی: -----

هماهنگ کننده در استان کمیته مستندسازی

کد: ۵/۴۶۰/۹۹/۴/۶

مدیرکل محترم آموزش و پرورش استان

باسلام و احترام،

در راستای اجرای فعالیت ۶-۸ با عنوان « تجزیه و تحلیل کشوری سوالات امتحان نهایی نوبت های خرداد، شهریور و دی ماه » ذیل برنامه شماره ۵ با عنوان « ارزشیابی از عملکرد دانش آموزان بر اساس استانداردهای ملی (طراحی و اجرای نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی نتیجه محور در سطح ملی) » از زیر نظام پژوهش و ارزشیابی برنامه ابلاغی سال ۱۳۹۹ موضوع بخشنامه شماره ۱۴۰/۱۱۶ مورخ ۹۹/۲/۳، از آنجا که تجزیه و تحلیل نتایج آزمون راهنمای مناسبی برای طراحی سوالات بوده و نتایج حاصله از آن نیز منعکس کننده کیفیت آموزشی، عملکرد دانش آموز و معلم، سطح دشواری سوالات طراحی شده و ... خواهد بود، لازم است ستاد امتحانات استان تمهیدات مناسبی را اتخاذ نماید تا در زمان مقرر و قبل از پلمب حوزه های تصحیح، نمرات دروس گروه نمونه آن استان به صورت تصادفی جمع آوری شود و با همکاری رؤسا و منشی های حوزه های تصحیح و اعضا گروه های آموزشی با نظارت رئیس محترم سنجش، پس از پایان تصحیح هر درس با دقت و صحت در سامانه (qb) به نشانی <http://qb-aei.medu.ir> قرار گیرد. بدیهی است تأخیر در بارگذاری اطلاعات و داده ها، روند تحلیل را با مشکل مواجه می نماید و مسئولیت آن متوجه استان خواهد بود.

الف- ارزیابی کشوری

کلید دروس امتحانات نهایی پایه دوازدهم، مندرج در برنامه امتحانات نهایی، مورد ارزیابی قرار می گیرند. بنابر

این لازم است:

۱- کد کاربری مجزا برای تمامی حوزه های تصحیح و سرگروه های آموزشی استان و مناطق، توسط رئیس اداره سنجش استان تعریف شود و در اختیار رؤسای حوزه های تصحیح قرار گیرد.

قبصره ۱: لازم است نام استان، درس، رشته و تمام فیلدهای اطلاعاتی مربوط به برگه امتحانی دقیقاً در سامانه (qb) وارد شود.

قبصره ۲: پس از بازبینی هر یک از دروس توسط سرگروه های آموزشی، رؤسای محترم حوزه های تصحیح برای ورود اطلاعات نمون برگ های درخواستی (مطابق بند ۲) توسط سرگروه در سامانه (qb)، اقدام نمایند.

۲- رئیس یا منشی های حوزه تصحیح برای هر درس در هر حوزه تصحیح ، حداقل ۳۰ نمون برگ، شامل ۱۵ نمون برگ از اطلاعات دانش آموزان پسر (کد ۱) و ۱۵ نمون برگ از اطلاعات دانش آموزان دختر (کد ۲) را به صورت کاملاً تصادفی و جداگانه انتخاب و در سامانه (qb) وارد نمایند. لازم است سرگروه های آموزشی هر درس نیز از میان ۵ درصد اوراق بازبینی شده، اطلاعات نمره ای حداقل ۱۰ نمون برگ (۵ پسر و ۵ دختر) را به صورت کاملاً تصادفی و جداگانه، انتخاب و در سامانه (qb) وارد نمایند.

تصوه: در صورت به حد نصاب نرسیدن تعداد نمون برگ در یک جنس (دختر یا پسر)، کسری مورد نظر با تکمیل نمون برگ برای جنس مخالف، جبران شود و شرط حداقل ۳۰ نمون برگ برای هر درس در هر حوزه ، رعایت شود .
۳- نمرات تصحیح نهایی (مصحح دوم یا در صورت وجود، مصحح سوم) در تکمیل نمون برگ ها، ملاک عمل قرار گیرد.

۴- درج شماره داوطلبی در سامانه (qb) جهت برقراری ارتباط با سایر پایگاه های اطلاعاتی دانش آموزی، الزامی است.

ب- ارزیابی استانی

در راستای تحلیل نتایج امتحانات نهایی، بررسی نقاط قوت و ضعف موجود، تلاش برای رفع نارسایی ها و تقویت نقاط قوت، با توجه به شرح وظایف واحدهای سنجش، لازم است استانها و مناطق به ترتیب زیر عمل نمایند:
۵- هر استان دو درس از دروس پایه دوازدهم را انتخاب و در قالب جدول شماره ۱ (پیوست ۱) تکمیل و تا تاریخ ۹۹/۴/۱۰ به این مرکز ارسال نماید .

پس از ارسال اطلاعات به این مرکز فایل اطلاعات جمع آوری شده هر استان از سامانه (qb) استخراج و در قالب فرم Excel جهت تحلیل (مطابق راهنمای پیوست) برای هر استان به صورت جداگانه ارسال می شود. اداره سنجش استان موظف است فایل اطلاعات مناطق منتخب (مطابق جدول شماره ۱) را برای تحلیل نتایج امتحانات به آن مناطق ارسال نماید.

تصوه: حداقل اطلاعات جمع آوری شده در استان برای دروس منتخب جهت انجام تحلیل ، ۳۰ نمون برگ (۱۵ دختر و ۱۵ پسر) از هر حوزه تصحیح و در مجموع حداقل ۳۰۰ نمون برگ در سطح استان است .

۶- با نظارت رئیس محترم اداره سنجش آن استان ، کارشناسان مربوطه پس از تحلیل نتایج دروس منتخب و طرح در ستاد امتحانات استان، نقاط قوت و ضعف عملکرد دانش آموزان در پاسخگویی به سؤالات دروس مشخص شده را شناسایی نمایند و با استخراج سؤالات دارای عملکرد ضعیف، برنامه هایی جهت رفع نارساییهای موجود، پیش بینی نموده و گزارش اقدامات انجام شده را به همراه مستندات مربوط، به این مرکز ارسال نمایند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره: ۴۶۰/۱۹۲
تاریخ: ۱۳۹۹/۴/۸
پوست: دارد

ج- ارزیابی مناطق

- ۷- از بین مناطق برخوردار، نیمه برخوردار و محروم آن استان حداقل ۶ منطقه انتخاب شود.
- ۸- برای هر یک از مناطق منتخب، از بین دروس پایه دوازدهم دو درس را مشخص نمایند.
- ۹- اسامی مناطق و دروس منتخب در قالب جدول شماره ۱ با رعایت زمان بندی، تکمیل و به این مرکز ارسال شود.
- ۱۰- نتایج عملکرد دانش آموزان در دروس منتخب مناطق تعیین شده، در نوبت امتحانی خرداد ماه توسط حوزه های تصحیح (حداقل ۳۰ نمونه برگ شامل ۱۵ دختر و ۱۵ پسر) جمع آوری شود.
- ۱۱- پس از ارسال اطلاعات جمع آوری شده به مناطق، کارشناسی سنجش هر یک از مناطق منتخب (مطابق پیوست ۲)، با همکاری گروه های آموزشی و سایر واحدهای ذی ربط، نسبت به تحلیل نتایج، اقدام نموده و پس از طرح در ستاد امتحانات منطقه با شناسایی نقاط قوت و ضعف عملکرد دانش آموزان در پاسخگویی به سؤالات دروس مشخص شده، سؤالات دارای عملکرد ضعیف دانش آموزان را استخراج و برنامه هایی مدون، کاربردی و غیر تکراری جهت رفع این ضعفها پیش بینی نموده و گزارش اقدامات انجام شده را به همراه مستندات مربوط به اداره سنجش استان ارسال نمایند.
- ۱۲- اداره سنجش استان، گزارشهای ارسالی مناطق را تجمیع نموده و گزارشی کامل و مدون از اقدامات انجام شده را به انضمام گزارش های مناطق منتخب، به این مرکز ارسال نمایند.

خسروساکی

رئیس مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی

پیوست ۱

جدول شماره ۱- عناوین مناطق استان و دروس تعیین شده آنها جهت جمع آوری اطلاعات و تحلیل آنها (بندهای ۵ و ۹)

نام استان	نام دروس منتخب برای تحلیل استانی	نام مناطق	نام دروس منتخب برای تحلیل منطقه‌ای

جدول شماره ۲- زمان بندی ارسال اطلاعات و گزارش تحلیل داده‌ها (نوبت امتحانی خرداد ۹۹)

ردیف	موضوع	مهلت ارسال	ارسال کننده	محل ارسال
۱	ارسال جدول تکمیل شده شماره ۱ (حاوی اسامی مناطق و دروس منتخب)	۹۹/۴/۱۰	اداره سنجش استان	پست الکترونیکی مرکز سنجش
۲	تکمیل نمون برگه‌ها و ارسال اطلاعات آنها	۹۹/۵/۱	حوزه های تصحیح کل کشور	سامانه (qb)
۳	ارسال اطلاعات و داده ها به استان	۹۹/۵/۱۵	مرکز سنجش	سنجش استان
۴	ارسال اطلاعات و داده ها به مناطق	۹۹/۵/۲۰	سنجش استان	سنجش مناطق
	ارسال گزارش تحلیل استانی	۹۹/۵/۳۰	سنجش استان	مرکز سنجش
	ارسال گزارش تحلیل مناطق	۹۹/۶/۱۰	سنجش مناطق	سنجش استان
۴	ارسال گزارش تحلیل مناطق (پس از جمع)	۹۹/۶/۱۵	اداره سنجش استان	مرکز سنجش

یادآور می شود با توجه به اینکه گزارشهای ارسالی استان و مناطق در سامانه ارزیابی و عملکرد ثبت خواهد شد ، موارد فوق به صورت نامه اداری به این مرکز ارسال شود. همچنین تاخیر در ارسال هر کدام از موارد باعث درج نمره منفی برای آن استان و ایجاد خلل در فرایند تحلیل خواهد شد.

پیوست ۲

با عنایت به اینکه در نظر است انجام عملیات آماری و تحلیل نتایج دروس نهایی که به استانها و مناطق واگذار گردیده با فرمت یکسان انجام پذیرد، لذا توجه همکاران محترم را به دقت در انجام موارد زیر معطوف می دارد.

- اطلاعات مورد نیاز جهت تحلیل برای هر درس در هر حوزه بیش از ۳۰ نمون برگ باشد .

- پس از استخراج فایل اطلاعات جمع آوری شده هر استان ، داده ها به صورت جداگانه در قالب فایل Excel ارسال خواهد شد .

- در مرحله بعد استان اطلاعات هر یک از مناطق منتخب خود را جدا نموده و در قالب فرم Excel برای آنها ارسال می کند .

مراحل انجام کار

۱- انجام محاسبات آماری :

الف- محاسبه شاخص های آماری سوالات امتحانات نهایی مطابق جدول ذیل:

جدول شاخص های آماری سوالات امتحان درس ----- رشته ----- ماه ----- سال -----

شماره سؤال	بارم	میانگین	روایی	دشواری	تعداد صفرها	درصد صفرها	تعداد کامل	درصد کامل	تعداد کل

ب- محاسبه اعتبار، دشواری و میانگین کل آزمون

ج- تعیین سوالات دارای عملکرد ضعیف دانش آموزان در درس مورد نظر :

سوالات دارای عملکرد ضعیف تعیین و علت ضعف سؤال توسط گروه های درسی مربوطه ، کارشناسی شود. از ذکر یک دلیل واحد برای تمام سوالات ضعیف خودداری شود .

توجه: (در این تحلیل سوالات دارای عملکرد ضعیف، به سؤالاتی گفته می شود که میانگین نمره کسب شده دانش آموزان در آنها کمتر از ۵۰ درصد بarm سؤال باشد)

۲- تحلیل نتایج:

الف- محاسبه میانگین ، دشواری و روایی هر سؤال

ب- محاسبه اعتبار، میانگین و دشواری آزمون

ج- با همکاری گروه های آموزشی در خصوص علل احتمالی ضعف استان / منطقه در سوالات دارای عملکرد ضعیف، بررسی لازم انجام و برای بهبود وضعیت آموزشی و عملکرد دانش آموزان در آن اهداف و سوالات، برنامه هایی را جهت رفع ضعف عملکرد دانش آموزان پیش بینی نموده و با کاربست راهکارهایی (تشکیل جلسات با مسئولین ذی ربط در سطح مناطق / استان و بحث و تبادل نظر در خصوص نتایج حاصله، تهیه محتوای جبرانی آموزشی، پیش بینی دوره های آموزش ضمن خدمت و ...) اقدام لازم صورت گرفته و گزارش آن تهیه شود.

۳- تهیه گزارش منطقه ای / استانی در قالب فایل Word 2007 با فونت B Nazanin سایز ۱۲

۴- ارسال گزارش مناطق مورد نظر به استان و مرکزسنجش و پایش کیفیت آموزشی

۵- ارسال گزارش کلی استان به مناطق تابعه و مرکزسنجش و پایش کیفیت آموزشی جهت بهره گیری هر چه بیشتر از نتایج به دست آمده.

